Gandhi - brieven en beschouwingen

Brieven en beschouwingen over Gandhi, als thematisch dossier.

7 onderdelen in oorspronkelijke volgorde. Alle beschikbare delen zijn opgenomen; bladwijzers geven toegang tot ieder onderdeel.

Lees deze bundel ook online met de oorspronkelijke afbeeldingen en links.

GANDHI, Zijn Missie en Boodschap

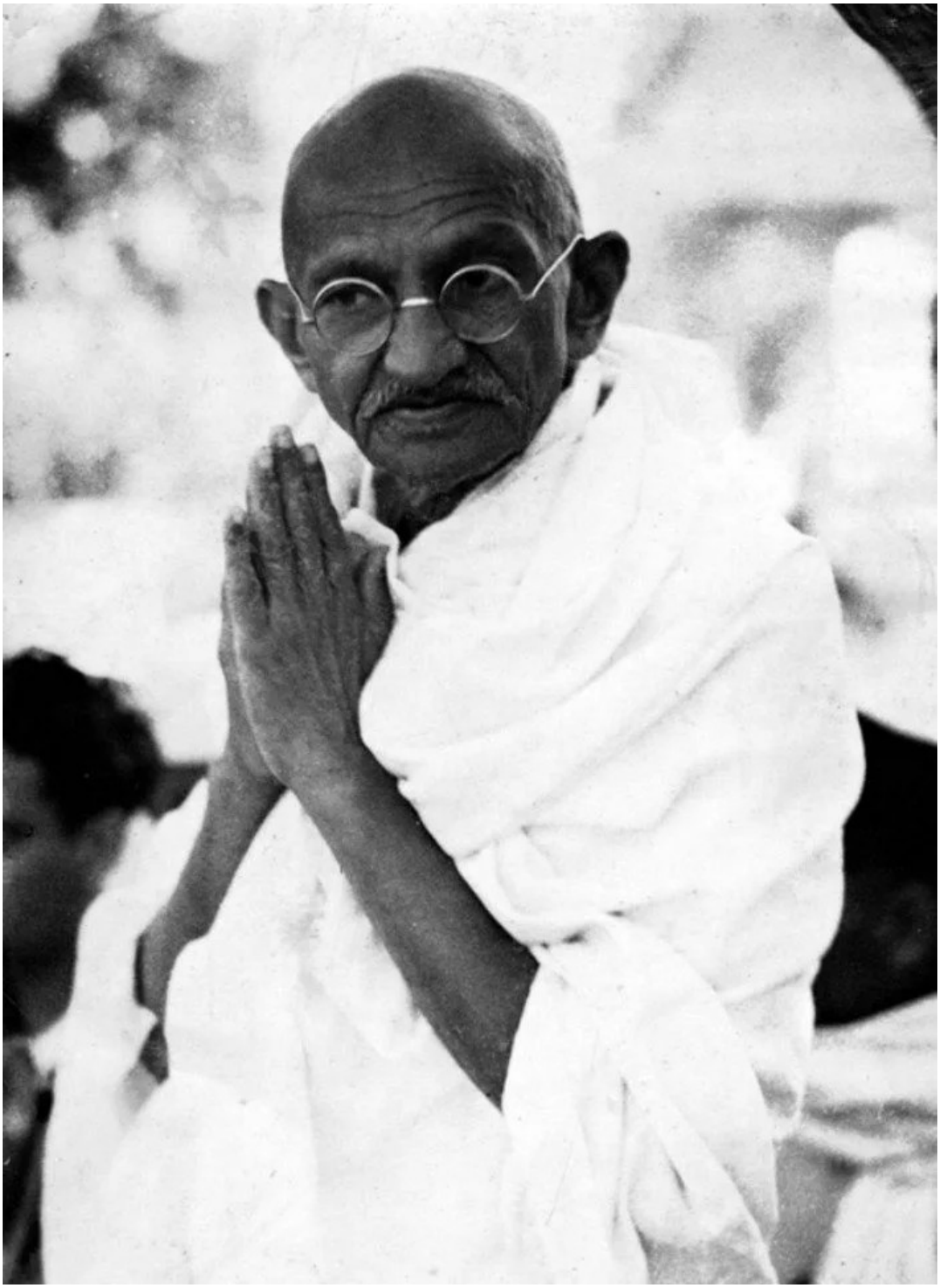
GANDHI, Zijn Missie en Boodschap

Toespraak van Swami Chidananda op 2 oktober 1953 in Sivananda Aashram, Rishikesh,

tijdens de viering van Gandhi's geboortedag

Vandaag is een dag van grote voorspoed en met een grote betekenis, daar het de gedenkwaardige dag is waarop de Heer ons meer dan tachtig jaar geleden een kostbare gift schonk in de vorm van een gezegende en glorierijke zoon van Hem, een zoon die de belichaming was van al de grote goddelijke deugden die voortvloeien uit de zetel van de Godheid, de deugd van wonderbaar mededogen, de deugd van absolute zuiverheid, de deugd van absolute waarheidszin en loyaliteit en Dharma, die alle een mens bijna goddelijk maken. Want dit is de dag waarop Mahatma Mohandas Karamchand Gandhi het levenslicht zag in het fortuinlijke en trotse Rajkot in Saurashtra.

Wij noemen het een gezegende en glorierijke dag, omdat hij door zijn komst op deze aarde een golf op gang bracht van vernieuwd Dharma, van een nieuwe kijk op de dingen, een nieuwe en sublieme zin voor waarden en een nieuwe houding jegens het menselijk leven en de activiteiten van de mens op deze stoffelijke, uiterlijke wereld. Toen dit kind opgroeide en tot man werd, leerde de wereld hem kennen als een onverschrokken kampioen van alles wat edel en groot is, van alles wat waardigheid schenkt aan de mens en alles dat idealistisch en eeuwig is en niet louter maar een vergankelijke, tijdelijke waarde heeft. Mahatmaji, de grote ziel zoals hij terecht werd vereerd in latere jaren, werd voor India en door de Indiase context voor de hele wereld een symbool van het goede, het glorierijke, het nobele en het bijna goddelijke. Dit levende symbool van verhevenheid, van daivie sampat (goddelijke deugden) of goddelijke aishvarya (spirituele weelde) werd de bron en de oorsprong van een nieuwe kijk op het leven in het hart van de bewoners van Bharatavarsha (India). Hij gaf aan India een nieuw levenspatroon, individueel zowel als publiek en persoonlijk, zowel collectief en sociaal als politiek. Dit patroon dat Mahatma Gandhi ons gaf was gebaseerd op het Sanaatana Dharma (de eeuwige religie; eigenlijke naam van het hindoe•sme), de zuiverste essentie van alle grote religies, want hij was een man met een brede visie, een grote universele visie, die werkte volgens het patroon dat hij aan India en aan de wereld gaf door zijn eigen glorierijk persoonlijk leven.

Op deze dag gedenken wij met grote dankbaarheid de gift die God ons schonk en ook de diensten van Mahatma Gandhiji, de Vader van de Natie, die hij met liefde en spontaniïteit bewees tot de laatste dag van zijn leven voor de wederopstanding van Dharma en het herstel van Bharatavarsha en voor de vestiging van blijvende vrede op deze wereld, door de grote doctrine van ahimsaa (geweldloosheid) op alle domeinen van de menselijke activiteit. Aldus uitdrukking gevend aan onze dankbaarheid doen we er ook goed aan ons een beeld te vormen van dat waarvan deze grote ziel was gemaakt. Want zo doende zullen we beter in staat zijn tenminste een uiterst klein gedeelte te vereffenen van de grote schuld die we tegenover hem hebben. De meest doeltreffende wijze om uitdrukking te geven aan onze dankbaarheid en om tenminste een gedeelte terug te betalen van onze schuld is door het ideaal hoog te houden dat hij ons levendig voor ogen hield en ook door te proberen naar beste vermogen dat patroon te volgen en in zijn

voetstappen te treden.

Door ons op deze gedenkwaardige dag te herinneren waar Gandhiji voor stond en voor leefde zullen we enthousiast, geïnspireerd en vervuld kunnen zijn van een innerlijke kracht en van de drang om intenser te streven en met een grotere oprechtheid om ook van onszelf een klein model te maken van het ideaal, dat hij ons voor ogen hield. Door te proberen Mahatmaji te zien zoals hij echt was, zullen we ontdekken dat zijn activiteiten slechts het kader waren waarbinnen hij in alle details zijn zoektocht naar de Waarheid uitwerkte, al speelden zijn activiteiten zich grotendeels af in de politieke sfeer van de natie. Al scheen hij aan politiek te doen in de ogen van degenen die hem bezig zagen, voor hem was zijn politieke activiteit slechts de vorm die zijn zoektocht naar de Waarheid aannam. Hij heeft heel duidelijk gezegd dat politiek slechts het minste deel van zijn leven was en dat het echte deel van zijn leven een onophoudelijke zoektocht was naar de grote Werkelijkheid in en door alle activiteiten, door alle namen en vormen waarmee hij in contact kwam. Hij zei: "Mijn dienst in de vorm van politieke activiteiten voor de schijnbaar zichtbare mensheid is in werkelijkheid mijn verering van de ene Waarheid die ik tastbaar voel en gehuisvest zie in het hart van alle mensen. Deze Waarheid zoek ik te verwerkelijken door ze te vereren met mijn onzelfzuchtige, motiefloze en liefdevolle actie." Hij was een groot Karma Yogi , die alle activiteiten als een eredienst zag. Door zijn dienen en door zijn vereringvolle activiteiten zocht hij de Waarheid te verwerkelijken die haar schrijn heeft in het hart van allen, de nederigen, de vertrapten, de verdrukten en de noodlijdenden. Zijn gehele activiteit in het leven vormde zijn saadhanaa (spirituele oefening) voor de verwerkelijking van de Waarheid, zijn Yoga van de verwerkelijking van de Waarheid, immanent in de hele wereld.

Zodra wij dit groot feit in verband met Mahatmaji's leven zien, begrijpen wij de schijnbare paradox van zijn vermenging met zulke volstrekt onpolitieke elementen als Raam-Naam, Gietaa, gebed en andere spirituele en religieuze factoren in zijn leven. Deze grote ziel kreeg geen klein beetje kritiek, zowel tijdens zijn leven als daarna, voor de schijnbare mengelmoes die hij van de dingen maakte door religie en spiritualiteit te vermengen met politiek die door de doorsnee mens worden gezien als volstrekt tegenovergesteld en zelfs tegenstrijdig en onverenigbaar. Maar deze kritiek hield geen rekening met de mening die Mahatmaji had als een ware hindoe. Voor de ware hindoe is alle leven in welke sfeer het zich ook afspeelt, sociaal, politiek, zakelijk of wat ook, slechts een middel tot een eeuwig doel. De essentie van de hindoe cultuur is dat het leven van de mens een middel is voor het bereiken van een spiritueel doel, waarvoor hem deze zeldzame menselijke geboorte werd gegeven. Als je met dit inzicht de gehele structuur van de hindoe natie, de sociale structuur, de politieke structuur, de structuur van kaste en alle aspecten van het hindoe leven analyseert, zul je ontdekken dat ze alle doordrongen zijn van dit doel van spirituele verwerkelijking. Verscheidene gebruiken, tradities, wetten, alles, rechtstreeks en onrechtstreeks doen de hindoe bewegen naar dit verheven doel, namelijk het bereiken van de Zelfverwerkelijking en de verlossing uit de kluisters van het wereldse bestaan. Dit inzicht was altijd al aanwezig in het hart van Mahatmaji. Hij wist dan ook dat zijn leven slechts een middel was voor het bereiken van dit doel. We zien dat zijn hele leven, persoonlijk zowel als publiek, gebaseerd was op de beginselen van het Sanaatana Dharma . Hij droeg de essentie ervan altijd in zijn hart.

De leidinggevende Schrift in Mahatmaji's leven was de verheven universele Schrift, de Shriemad Bhagavad Gietaa , die werd verklaard als de essentie zelf van de verheven Oepanishads , die door hindoes worden vereerd als de uiteindelijke openbaringen, de Bhaagavata , het Mahaabhaarata en al de Poeraanas . Zijn hele leven baserend op het evangelie van de Gietaa klampte hij zich vast aan die uit twee lettergrepen bestaande Taaraka Mantra , de goddelijke Raam-Naam. De mensen wisten niet precies of hij een politicus was of hij een dokter van het

lichaam, de geest of de ziel was of hij een sociale hervormer was of een morele hervormer; ze konden niet begrijpen wat hij was. Wanneer ze Gandhiji echt leerden kennen, ontdekten ze dat hij een man van God was. Hij was een uitmuntende zoeker, hij was een toegewijde en een Yogi. Zijn bron van kracht, van intu•tie en van zijn wonderbare vrede en sublieme kalmte, de rust die hij bracht waar hij ook kwam lagen in Raam-Naam. Neem de geschriften van Gandhiji, neem zijn brieven, neem een nummer van de Harijan , neem een opname van een van zijn gesprekken, je zult altijd zien dat hij er telkens weer de nadruk op legde dat de oplossing voor alle persoonlijke problemen en moeilijkheden, zorgen en rampspoed Raam-Naam is. Tegen studenten, tegen ouders, tegen de jeugd, tegen politici zei hij: "Als je voor een onoverkomelijke moeilijkheid of probleem staat, neem dan een toevlucht in Raam-Naam en Raam-Naam zal je te hulp komen." Dit voorschrift gaf hij onveranderlijk aan iedereen welke ook de moeilijkheid was. Zelfs tegen zieken die hem benaderden voor een remedie. Hij gaf hen een of ander voorschrift uit de naturopathie, maar hij zei ook: "De genezing moet eigenlijk van Raam-Naam komen. Welke maatregelen je ook neemt, houd Raam-Naam in gedachten, het Woord dat de bron is van de hele wereld, dat goddelijk Woord zal je uiteindelijk geluk en welzijn geven."

Bovenop het feit dat hij zijn leven baseerde op het evangelie van de Gietaa en dat hij zich in de levensstrijd vastklampte aan de gewijde Raam-Naam, door dik en dun, in zonneschijn en regen, in alle zorgen en moeilijkheden. Gedurende zijn hele leven volgde hij nog een andere sublieme methode om altijd in contact te blijven met het doel van de Zelfverwerkelijking, met de Innerlijke Waarheid. Hij gaf die aan de mensen in de vorm van zijn dagelijks gebed. Mahatmaji was een man van gebed. Gedurende zijn gehele leven, tijdens de meest stormachtige periodes van zijn politieke carri�re, of hij in de gevangenis zat of niet of hij op reis was of niet, in welke toestand ook, ongeacht de staat van zijn gezondheid, nooit miste hij zijn dagelijks gebed. Op het einde van de dag, toen de zon op het punt stond onder te gaan en de hele natuur tot rust kwam in de stilte van de avond, toen de schemering neerdaalde over het land, trok hij zich gedurende een tijd terug uit de uiterlijke omstandigheden en zagen we hem met gebogen hoofd en in eerbied verzonken in de diepte van een intens gebed. We zagen Mahatmaji zitten in diepe meditatie over de Schepper, over de Waarheid van de mensen. Zijn gebed sloeg hij niet één enkele dag over. Voedsel kon hij missen, rust kon hij missen, maar dit voedsel voor de ziel, deze communie met de Eeuwige Werkelijkheid, de in het hart verblijvende Waarheid miste hij nooit.

Met deze drie middelen gaf hij aan geheel Bharatavarsha en aan de hele wereld een waar patroon van het leven van een zoeker. We zien dus dat onder de oppervlakte van zijn activiteit de Mahatma een echte zoeker was, een minnaar van God, een toegewijde, een man van gebed, een man van geloof in de goddelijke Naam en een man die in de voetstappen trad van het grote evangelie van de Gezegende Heer.

Zijn gehele leven was hij standvastig in het volgen van de drie kosmische beginselen van volmaakte zuiverheid, volmaakte waarheidszin en volmaakte geweldloosheid, zelfs jegens de minste van Gods schepselen. Hij was altijd standvastig in het volgen van de universele wetten, die de één makende fundamentele basis vormen van alle geloven, religies, alle sekten en geloofsovertuigingen. In welk land ook, door welke profeet ook, welke religie er ook op de wereld kwam, worden deze fundamentele beginselen gevonden als de gemeenschappelijke basis, het hart, de kern en de essentie van elke en iedere religie, elke en iedere uitspraak van de grote profeten. Om deze universele wetten te tonen, werd hij er een levende belichaming van, een volmaakte verpersoonlijking van deze drie fundamentele deugden doorheen zijn hele leven en onophoudelijk, bij elke gelegenheid, heeft hij een leven gepredikt dat gebaseerd is op ahimsaa, satyam en brahmacharya , door gebed, door de beoefening van de Goddelijke Naam en door de religie van vereringvolle handeling. Het is dit patroon dat Mahatmaji aan de wereld gaf door zijn

voorbeeldig leven. Wij zijn de erfgenamen van dit grote ideaal dat hij aan de wereld schonk.

Laten we dan ook bidden tot de Heer alsook tot Mahatmaji en de andere heiligen en wijzen en profeten, die eeuwig zijn, dat ook wij deze grote erfenis waardig mogen zijn, die ons werd nagelaten door deze grote ziel en dat we in staat mogen zijn te leven volgens dit sublieme patroon en van onszelf echte zoekers, toegewijden maken, die vaststaan in de universele deugden en die altijd hun kracht putten uit de Goddelijke Naam en een leven van vereringvolle activiteit leiden en dat we altijd zo fortuinlijk mogen zijn om dit verheven doel te bereiken waarvoor we werden geboren als menselijke wezens op deze aarde.

DE MAHAATMAA

DE MAHAATMAA

Een buitengewoon mens

Mahaa betekent: groot. Aatmaa betekent: Zelf. We zeggen: ikzelf, jijzelf, zijzelf, wijzelf enz. Met Zelf wordt dan ook bedoeld de zelfheid van de dingen, dat wat ons allen verbindt, zoals de bloemen in een bloemenkrans of de kralen aan een snoer of zoals de parels in een halsketting worden bijeen gehouden door één zelfde draad. In het Sanskrit heeft men het dan ook over Soetraatman , de Draadziel.

Er is in alle wezens één zelfde levensbeginsel, één zelfde Bewustzijn dat als bezielende kracht onveranderlijk aanwezig is achter alles wat verandert en vergaat. Mahaatmaa kan dan ook worden vertaald als Grote Ziel. Deze eretitel werd door de mensen al heel snel gegeven aan wellicht de grootste en meest wonderbare man van zijn tijd, Mohandas Karamchand Gandhi (transliteratie met respect voor de lange klinkers: Mohandaas Karamchand Gaandhie). Hij werd ook Baapoe genoemd, wat zoveel betekent als vader.

Voornamen zijn voor hindoes belangrijk. Veelal zijn het namen van God. Mohandaas betekent: dienaar (daas ; Sanskrit: daasa) van Mohana , degene die verblindt of begoochelt of die je perplex doet staan door zijn schoonheid. Karamchand betekent: degene die het karma breekt of die de cyclus van geboorte en dood doorbreekt. Gaandhie is de naam van een familie van handelaren in Goejarat.

Gandhi werd geboren in Porbandar op 2 oktober 1869. Hij werd vermoord in New Delhi op 30 januari 1948. Porbandar ligt aan de westkust van India aan de Arabische zee. Hij studeerde rechten in Engeland, werkte als advocaat in Zuid-Afrika en leidde daarna de onafhankelijksstrijd in India.

De Mahaatmaa en The Divine Life Society

Swami Chidananda was een groot bewonderaar van Gandhi. Hij vroeg aan Goeroedev Swami Sivananda, de stichter van The Divine Life Society, de toestemming om ieder jaar op twee oktober de geboorte van Gandhi te vieren in de aashram . Mijn vrouw en ik hadden in 1983 het geluk aan die viering te mogen deelnemen.

Swami Sivananda baseerde zijn onderricht op Gandhi’s boodschap. Gandhi geloofde in geweldloosheid of ahimsaa . Ook zijn woordenschat getuigde van die overtuiging. Hij zei bijvoorbeeld niet dat ze gingen staken. Hij zei: “Vandaag gaan we bidden.” En als iedereen bidt, wordt er niet gewerkt. Hij schreef in de Yaravda-gevangenis , die hij trouwens de Yaravda-mandir noemde, want hij maakte van de gevangenis zijn mandir of tempel:

“ Het gebed is de sleutel van de morgen en de grendel van de avond. Zoals voedsel noodzakelijk is voor het lichaam, zo is het gebed nodig voor de ziel. Geen enkele van mijn daden wordt gesteld zonder gebed. Ik ben geen man van geleerdheid, maar ik beweer nederig een man van gebed te zijn. Ik ben onverschillig over de vorm. Elke mens is een wet voor zichzelf op dit gebied. Maar het is beter in het gebed een hart te hebben zonder woorden dan woorden zonder een hart. Men kan bidden in de stilte die woorden heeft uitgebannen .”

Brief van Gandhi aan Hitler

Brief van Gandhi aan Hitler

As in Wardha,

24 december 1940

Beste vriend,

Dat ik u aanspreek als vriend is geen formaliteit. Ik heb geen vijanden. Het was mijn zaak in het leven de voorbije 33 jaar de vriendschap van de gehele mensheid te winnen door de mensheid te vriend te maken, ongeacht ras, kleur of geloof.

Ik hoop dat u de tijd en het verlangen zult hebben te achterhalen hoe een groot gedeelte van de mensheid dat leeft onder de invloed van die doctrine van universele vriendschap uw daden ziet. We twijfelen niet aan uw moed en toewijding aan uw vaderland, evenmin geloven we dat u het monster bent dat door uw tegenstanders wordt beschreven. Maar uw geschriften en uitspraken en die van uw vrienden en bewonderaars laten er geen twijfel over bestaan dat vele van uw daden monsterlijk zijn en niet te verzoenen met de menselijke waardigheid, vooral niet in de ogen van mensen zoals ik die geloven in universele vriendschap. Ik heb het over uw vernedering van Tsjecho-Slowakije, de verkrachting van Polen en het inslikken van Denemarken. Ik ben er mij bewust van dat uw kijk op het leven zulke wandaden beschouwt als deugdzame daden. Maar wij hebben van in onze kindertijd geleerd ze te beschouwen als daden die de mens neerhalen. We kunnen dan ook onmogelijk succes wensen aan uw wapens.

Maar de onze is een unieke positie. Wij verzetten ons tegen het Britse imperialisme evenzeer als tegen het nazisme. Als er een verschil is, dan is het in graad. Eén vijfde van het menselijke ras werd onder de Britse hiel gebracht met middelen die geen kritisch onderzoek verdragen. Wij verlangen hen te bekeren, niet hen te verslaan op het slagveld. Ons verzet tegen het Britse bestuur is ongewapend. Maar of we hen bekeren of niet, we zijn vastbesloten hun bestuur onmogelijk te maken door geweldloze niet-samenwerking. Het is een methode die van nature onverslaanbaar is. Ze is gebaseerd op de wetenschap dat geen enkele plunderaar zijn doel kan bereiken zonder een bepaalde mate van samenwerking, vrijwillig of verplicht, van het slachtoffer. Onze verdrukkers mogen dan al ons land en ons lichaam hebben, maar ze hebben niet onze ziel. Ze kunnen het eerste alleen hebben door de volledige uitroeiing van elke Indiër, man, vrouw en kind. Dat niet allen zich kunnen verheffen tot die graad van heldhaftigheid en dat een aanzienlijke hoeveelheid angst de rug van de opstand kan breken is juist, maar het argument is naast de kwestie. Want als aanzienlijk veel mannen en vrouwen bereid zijn zonder enige haatdragendheid jegens de verdrukkers hun leven te geven in plaats van hun knie te buigen, dan hebben ze de weg getoond naar bevrijding uit de tirannie van het geweld. Ik vraag u mij te geloven als ik zeg dat u een onverwacht aantal van zulke mannen en vrouwen zult vinden in India. Ze hebben daarin de laatste 20 jaar heel wat training gekregen.

We hebben de laatste halve eeuw geprobeerd het Britse juk af te werpen. De onafhankelijkheidsbeweging was nooit zo sterk als nu. De machtigste politieke organisatie, ik bedoel het Nationale Indiase Congres, probeert dit doel te bereiken. We behaalden een heel redelijke mate van succes door geweldloze inspanningen. We zochten naar de juiste middelen voor het bestrijden van het best georganiseerde geweld in de wereld, dat de Britse macht vertegenwoordigt. U heeft het uitgedaagd. Het blijft af te wachten welke het beste

georganiseerd is, het Duitse of het Britse. Wij weten wat de Britse hiel voor ons en de niet-Europese rassen van de wereld betekent. Maar we zullen nooit het Britse bestuur willen beëindigen met Duitse hulp. We hebben in de geweldloosheid een kracht gevonden, die, indien ze georganiseerd is, het hoofd kan bieden aan een combinatie van alle gewelddadige krachten in de wereld. In de geweldloze techniek is er zoals ik zei niet zoiets als nederlaag. Het is allemaal “doe of sterf” zonder te doden of te kwetsen. Hij kan praktisch zonder geld worden gebruikt en ontegensprekelijk zonder de hulp van de wetenschap van de vernietiging, die u tot zo’n grote volmaaktheid heeft gebracht. Het is mij een wonder dat u niet inziet dat ze niemands monopolie is. Al zijn het niet de Britten, een of andere kracht zal beslist een betere methode vinden dan die van u en u verslaan met uw eigen wapen. U laat uw volk geen erfenis na waarop het trots kan zijn. Het kan niet trots zijn op een recital van wrede daden, hoe behendig ook gepland. Ik doe daarom in de naam van de mensheid een beroep op u de oorlog te beëindigen. U zult niets verliezen door alle twistpunten tussen u en Groot-Brittannië voor een internationaal tribunaal van uw gemeenschappelijke keuze te brengen. Als u de oorlog wint, betekent dat niet dat u gelijk had. Het zal alleen bewijzen dat uw vernietigingskracht groter was. Een uitspraak door een onafhankelijk tribunaal daarentegen zal aantonen in zover menselijkerwijze mogelijk is wie in zijn recht was. Zoals u weet richtte ik niet lang geleden een oproep tot elke Brit om mijn methode van geweldloos verzet te aanvaarden. Ik deed dit omdat de Britten me kennen als een vriend al ben ik een rebel. Ik ben een vreemdeling voor u en voor uw volk. Ik heb niet de moed tot u dezelfde oproep te richten, die ik tot de Britten richtte. Niet omdat het niet met dezelfde kracht van toepassing zou zijn voor u als voor de Britten. Maar mijn huidig voorstel is veel eenvoudiger, omdat het praktischer en meer vertrouwd is.

Tijdens dit seizoen waarin de harten van de volkeren van Europa naar vrede verlangen, hebben we onze vredevolle strijd even onderbroken. Het is wellicht teveel gevraagd dat u een inspanning doet voor vrede gedurende een tijd die misschien niets betekent voor u persoonlijk, maar die veel betekent voor de miljoenen Europeanen wier monddode schreeuw voor vrede ik hoor, want mijn oren staan open om de monddode miljoenen te horen. Ik was van plan een gemeenschappelijke oproep te richten tot u en Signor Mussolini, die ik het voorrecht had te ontmoeten toen ik in Rome was voor de Ronde Tafel Conferentie. Ik hoop dat hij dit zal zien als ook tot hem gericht met de noodzakelijke aanpassingen.

Ik ben Uw oprechte vriend,

M.K. Gandhi

Brief van Gandhi aan Leo Tolstoj

Brief van Gandhi aan Leo Tolstoj (1828-1910)

10.11.1909

Geachte Heer,

Ik verzoek u mijn dank te aanvaarden voor uw aangetekende brief in verband met Letter to a Hindu en met de onderwerpen die ik besprak in mijn brief aan u. Toen ik hoorde over uw falende gezondheid weerhield ik mij ervan, om u de moeite te besparen, u een bevestiging te sturen, wetend dat een geschreven uitdrukking van mijn dank een overbodige formaliteit was, maar Mr. Aylmer Maude, die ik nu kon ontmoeten verzekerde mij dat uw gezondheid uitstekend is en dat u zonder mankeren en met regelmaat elke morgen uw briefwisseling verzorgt. Dit was heel goed nieuws voor mij en het zette me ertoe aan u meer te schrijven over de zaken, die, zoals ik weet, van het grootste belang zijn volgens uw onderricht.

Ik stuur u hierbij een kopie van een boek geschreven door een vriend -een Engelsman- die op dit ogenblik in Zuid-Afrika verblijft, over mijn leven, in zover het verband houdt met de strijd waarmee ik zozeer verbonden ben en waaraan mijn leven is gewijd. Daar ik erop gebrand ben uw actieve interesse en sympathie op te wekken, achtte ik het niet ongepast u het boek te sturen.

In mijn opinie is deze strijd van de Indiërs in Transvaal de grootste in de moderne tijd in de zin dat hij werd geïdealiseerd zowel wat het doel als wat de middelen betreft die worden gebruikt om dat doel te bereiken. Ik ken geen strijd waarin de deelnemers op het einde geen persoonlijk gewin mogen verwachten en waarin 50% van de betrokkenen heel wat lijden en beproevingen onderging ter wille van het principe. Ik kan de strijd niet zoveel adverteren als ik wel zou willen. U bereikt vandaag waarschijnlijk het grootst mogelijke publiek. Indien u tevreden bent over de feiten die u uiteengezet zult zien in het boek van Mr. Doke en indien u mijn conclusies gerechtvaardigd vindt door de feiten mag ik u dan verzoeken uw invloed te laten gelden op de manier die u geschikt acht om de beweging te populariseren? Indien ze slaagt zal het niet alleen een overwinning zijn van religie, liefde en waarheid op goddeloosheid, haat en onwaarheid, maar het is ook hoogst wenselijk te dienen als een voorbeeld voor de miljoenen in India en voor de volkeren in andere delen van de wereld, die worden onderdrukt en die beslist ver zullen gaan om aan het geweld een einde te maken, ten minste in India. Als we volhouden tot het einde, zoals ik denk dat we zullen doen, dan twijfel ik niet in het minste aan het uiteindelijk succes; en uw aanmoediging op de manier die u suggereerde kan ons alleen maar doen volharden in onze beslissing.

De onderhandelingen over een regeling van de kwestie leverden praktisch niets op en samen met mijn collega keer ik deze week terug naar Zuid-Afrika en zal ik gevangenneming uitlokken. Ik mag eraan toevoegen dat mijn zoon me gelukkig bijstaat in deze strijd en dat hij nu een gevangenisstraf met dwangarbeid uitzit gedurende zes maand. Dit is zijn vierde arrestatie in de loop van de strijd.

Indien u zo goed zou willen zijn te antwoorden op deze brief, mag ik u dan verzoeken uw antwoord aan mij te sturen in Johannesburg, S.A. Box 6522.

In de hoop dat dit u aantreft in goede gezondheid, blijf ik

Uw gehoorzame dienaar,

M.K. Gandhi

Gandhis burgerlijke ongehoorzaamheid

Gandhi’s burgerlijke ongehoorzaamheid

Op 29 oktober 1929 crashte Wall Street. De economische depressie verspreidde zich over de hele wereld. Engeland roofde India leeg op een schandelijke manier. De boeren leden grote armoede. De middenklasse kreeg het heel moeilijk en onder de arbeiders groeide de onrust en het ongenoegen. De taksen liepen torenhoog op. Zelfs op het broodnodige zout werden taksen geheven. Gandhi vreesde gewapende opstanden. Hij moest iets doen om dat smeulende geweld te kanaliseren, maar hij wist niet wat. Hij zei tegen Tagore, voor wie hij de grootste verering koesterde, dat hij geen enkel licht uit de hem omgevende duisternis zag komen. Hij had het over de innerlijke stem. Hij schreef: “ De innerlijke stem brengt een boodschap van God of van de duivel, want beiden worstelen met elkaar in het hart van de mens. Het zijn de daden die de aard van de stem bepalen .”

Eind februari nam hij na zes weken van twijfel een beslissing. Op 2 maart 1930 schreef hij een brief aan Lord Irwin, de onderkoning, waarin hij mededeelde dat de burgerlijke ongehoorzaamheid zou beginnen over negen dagen. Lord Irwin besloot op de brief niet te antwoorden. Zijn secretaris schreef: “Zijne Excellentie betreurt het dat u overweegt acties te ondernemen die in strijd zijn met de wet en die de openbare orde dreigen te verstoren.”

Lord Irwin weigerde Gandhi te zien. Hij arresteerde hem ook niet. Gandhi zei: “ Op een gebogen knie vroeg ik u om brood en kreeg een steen .” Lord Irwin onderschatte Gandhi en besloot hem zijn gang te laten gaan in de geplande mars naar de zee om zout te winnen. Maar de zoutmars had een overweldigende impact op de Indiase bevolking.

De brief van Gandhi aan Lord Irwin

De brief van Gandhi aan Lord Irwin

Beste Vriend,

Alvorens te beginnen aan de Burgerlijke Ongehoorzaamheid en het risico te lopen dat ik al die jaren heb gevreesd, wil ik u eerst benaderen om een uitweg te vinden.

Mijn persoonlijk geloof is volstrekt helder. Ik kan niet moedwillig iets kwetsen dat leeft, nog minder menselijke wezens, al doen ze misschien het grootste onrecht aan mij en de mijnen. Ondertussen beschouw ik het Britse bestuur als een vloek. Ik wil aan geen enkele Engelsman of aan geen enkel wettig belang dat hij in India zou hebben schade berokkenen.

En waarom beschouw ik het Britse bestuur als een vloek?

Het heeft de onmondige miljoenen verarmd door een systeem van progressieve uitbuiting en door een ruïneus duur leger en een burgerlijke administratie wat het land nooit kan bekostigen.

Het heeft ons politiek herleid tot slavernij. Het heeft de funderingen van onze cultuur gesloopt. En door het wrede beleid van ontwapening heeft het ons spiritueel vernederd.

Ik vrees dat de intentie om aan India bestuurlijke autoriteit te verlenen in de nabije toekomst nooit heeft bestaan.

Het is zo helder als het daglicht dat verantwoordelijke Britse staatslieden een verandering in het Britse beleid dat de handel met India kan beïnvloeden niet in overweging nemen. Als er niets wordt gedaan om het proces van uitbuiting te stoppen moet India steeds maar meer en steeds sneller bloeden.

Laat me enkele in het oog springende punten onder uw aandacht brengen. De verschrikkelijke druk van de landinkomsten, die voorzien in een groot gedeelte van het totaal, moet een aanzienlijke wijziging ondergaan in een Onafhankelijk India. Het gehele inkomstensysteem moet worden herzien, zodat het welzijn van de landbouwer zijn eerste bekommernis is. Maar het Britse systeem schijnt te zijn ontworpen om het leven zelf uit hem te persen. Zelfs het zout dat hij nodig heeft om te leven, wordt zozeer belast dat het zijn last nog zwaarder maakt, alleen al door de harteloze onverschilligheid van zijn omvang. De belasting is nog zwaarder als men bedenkt dat zout het ene ding is dat hij meer moet eten dan de rijke. De inkomsten van drank en drugs komen vooral van de armen. Het sloopt hun gezondheid en moraal.

De hierboven aangehaalde onrechtvaardigheden worden in stand gehouden om de vreemde administratie, die overduidelijk de duurste van de wereld is, in stand te houden. Neem uw eigen salaris. Het bedraagt meer dan 21000 roepies (1750 pond) per maand, plus vele andere onrechtstreekse voordelen. U ontvangt 700 roepies per dag tegen India’s gemiddeld inkomen van twee annas (twopence) per dag. U verdient dus meer dan vijfduizend maal India’s gemiddeld inkomen. De Britse Eerste Minister krijgt maar negentig maal Brittannië’s gemiddeld inkomen. Op een gebogen knie vraag ik u na te denken over dit verschijnsel. Ik heb een persoonlijke illustratie gekozen om een pijnlijke waarheid duidelijk te maken. Ik heb teveel eerbied voor u als mens om uw gevoelens te willen kwetsen. Ik weet dat u het salaris dat u trekt niet nodig heeft. Misschien gaat uw hele salaris naar liefdadigheid. Maar een systeem dat voorziet in een regeling van die aard moet volledig worden geschrapt. Wat waar is betreffende

het salaris van de Onderkoning is waar betreffende de gehele administratie. Alleen georganiseerde geweldloosheid kan het georganiseerde geweld van het Britse bestuur doen stoppen.

De geweldloosheid zal worden uitgedrukt door burgerlijke ongehoorzaamheid, op dit ogenblik beperkt tot de inwoners van de Satyagraha (Sabarmati) Aashram, maar is uiteindelijk bedoeld voor al degenen die verkiezen aan de beweging deel te nemen.

Mijn ambitie is niet minder dan het Britse volk te bekeren door geweldloosheid en hen zodoende te doen inzien welk kwaad ze aan India hebben gedaan. Ik wil uw volk geen kwaad doen. Ik wil hen dienen, zoals ik het mijne wil dienen.

Als het Indiase volk me zal volgen, zoals ik verwacht dat het zal doen, zal het lijden dat het zal ondergaan, tenzij de Britse natie vroeger op haar stappen terugkeert, volstaan om het hardvochtigste hart te doen smelten.

Het plan van Burgerlijke Ongehoorzaamheid zal het kwaad bestrijden dat ik heb beschreven. Respectvol nodig ik u uit de weg te effenen voor de onmiddellijke verwijdering van dit kwaad en aldus de weg te openen naar een echte conferentie tussen gelijken. Maar als u de weg niet kunt zien om met dit kwaad af te rekenen en als mijn brief uw hart niet raakt, zal ik op de elfde van deze maand van start gaan met zoveel medewerkers van de Aashram als mogelijk is om de voorzieningen van de Zoutwetten te negeren. Ik weet dat het u vrij staat mijn plan te verijdelen door mij aan te houden. Ik hoop dat er tienduizenden zullen zijn die op een gedisciplineerde manier mijn werk zullen overnemen na mij.

Indien u de zaken met mij wenst te bespreken en als u met dat doel de bekendmaking van deze brief wil uitstellen, zal ik me met plezier weerhouden bij ontvangst van een telegram.

Deze brief wil hoegenaamd geen bedreiging zijn, maar is een eenvoudige en gewijde plicht van een vastbesloten burgerlijk verzetsman. Om die reden laat ik hem speciaal afgeven door een jonge Engelse vriend, die gelooft in de Indiase zaak.

Ik verblijf

Uw oprechte vriend

M. K. Gandhi

Zo sprak Gandhi

ONDERDEEL 7 / 7

Er is een onuitsprekelijke, geheimzinnige kracht die alles doordringt. Ik voel ze al zie ik ze niet. Het is deze ongeziene kracht die zichzelf doet gevoelen en die toch alle bewijsvoering tart, omdat Ze zo anders is dan alles wat ik met mijn zintuigen waarneem. Ze overstijgt de zintuigen. Maar het is mogelijk het bestaan van God te beredeneren in een beperkte mate. Zelfs in gewone zaken zien we dat mensen niet weten wie hen bestuurt en waarom en hoe en toch weten ze dat er beslist een kracht is die hen bestuurt. Tijdens mijn rondreis vorig jaar in Mysore ontmoette ik vele arme dorpelingen en ik stelde vast toen ik het hen vroeg dat ze niet wisten wie Mysore bestuurde. Ze zeiden gewoonweg dat het een of andere god was. Als de kennis van deze arme mensen over hun bestuurder al zo beperkt is dan moet ik, die oneindig minder weet over God dan zij over hun bestuurder, niet verbaasd zijn dat ik de aanwezigheid van God, de Koning der koningen, niet verwerkelijk.

Ik voel, zoals de arme dorpelingen dat voelden over Mysore, dat er orde is in het heelal, dat er een onwrikbare wet heerst over alles en over ieder wezen dat leeft. Het is geen blinde wet, want een blinde wet kan het gedrag van levende wezens niet besturen en de wonderbare onderzoeken van Sir J. Bose hebben nu bewezen dat zelfs materie leven is. Die wet dan die over alle leven heerst is God. De wet en de wetgever zijn één. Ik kan de wet en de wetgever niet loochenen, want ik weet zo weinig over Dat of Hem. Zoals het verloochenen of mijn onwetendheid van een wereldse kracht me niets bijbrengt, zo zal ook het loochenen van God en zijn wet me niet verlossen van hun werking terwijl een nederige en stille aanvaarding van een goddelijke autoriteit het leven gemakkelijker maakt. Ik zie vaag dat terwijl alles rondom mij altijd verandert en steevast vergaat er achter alle verandering een onvergankelijke kracht is die onveranderlijk is en die alles samenhoudt, die schept, ontbindt en herschept.

Die bezielende kracht van bewustzijn is God en aangezien niets anders dat ik waarneem met mijn zintuigen kan of zal blijven bestaan, bestaat alleen Hij. En is deze kracht goedwillig of kwaadwillig? Ik zie ze als volstrekt goedwillig, want ik kan zien dat te midden van de dood het leven standhoudt, dat te midden van de leugen de waarheid standhoudt, dat te midden van de duisternis het licht standhoudt. Daaruit leid ik af dat God leven, waarheid en licht is. Hij is liefde. Hij is het hoogste goed.

Maar Hij is geen God die alleen het intellect voldoening schenkt, als Hij dat al doet. Om God te zijn moet God heersen over het hart en het hervormen. Hij moet zich uitdrukken in zelfs de kleinste daden van degenen die Hem vereren. Dit kan slechts worden gedaan door een duidelijke verwerkelijking, die echter is dan de vijf zintuigen ooit kunnen teweegbrengen. Zintuiglijke waarnemingen kunnen misleidend zijn en zijn dat vaak ook, hoe echt ze ook schijnen te zijn.

Een verwerkelijking buiten de zintuigen is onfeilbaar. Ze wordt niet bewezen door een van buitenaf komend bewijs, maar door het veranderde gedrag en karakter van degenen die de echte aanwezigheid van God voelden en wier getuigenis kan worden gevonden in de ervaring

van een ononderbroken lijn van profeten en wijzen in alle landen en klimaten. Dit bewijs verwerpen is zichzelf loochenen.

Deze verwerkelijking wordt voorafgegaan door een onwrikbaar geloof. Hij die in zijn eigen leven het feit van Gods aanwezigheid test kan dit doen door een levend geloof en aangezien geloof zelf niet kan worden bewezen door van buitenaf komende bewijzen is de veiligste manier dan ook te geloven in het morele gezag dat deze wereld bestuurt en in de suprematie van de morele wet, de wet van waarheid en liefde.

Het beoefenen van geloof is het veiligst wanneer er een duidelijke vastberadenheid is om alles te verwerpen wat strijdig is met de waarheid en de liefde. Ik beken dat ik geen argument heb om te overtuigen met behulp van de rede. De enige raad die ik kan geven is niet te streven naar het onmogelijke.

Gandhi’s kiertan

Mahaatmaa Gandhi zong bij elke gelegenheid een door hem aangepaste versie van een kiertan van de grote wijze Samartha Raamdaas, die leefde in de Mahaaraashtra in de zeventiende eeuw. De taal is Maraathi, een taal die dicht aanleunt bij het Hindi. In de film Gandhi wordt deze kiertan gezongen op een arrangement van Ravi Shankar.

Raghoepati Raaghava Raajaaraam

patita paavana Sietaaraam

Sietaaraam, Sietaaraam,

bhaja pyaare t oe Sietaaraam

Ieshvara Allah tere naam,

saba ko sanmati de Bhagavaan

Satya ahimsaa tere naam

saba ko sanmati de Bhagavaan

Mandira masjid tere dhaam

Saba ko sanmati de Bhagavaan

Vertaling

Koning Raama is leider van het geslacht van de Ra-ghoes.

Sietaa en Raam verheffen degenen die gevallen zijn.

Beminde, vereer Sieta en Raama.

Ieshvara en Allah zijn uw namen.

Heer, geef deze mensen wat gezond verstand.

Waarheid en geweldloosheid zijn uw namen.

Heer, geef deze mensen wat gezond verstand..

De tempel en de moskee zijn uw verblijfplaats.

Heer, geef deze mensen wat gezond verstand.

Ieshvara is God in het Sanskrit. Allah is God in het Arabisch. Tijdens de onlusten tussen hindoes en moslims voegde Gandhi die laatste zinnen aan de kiertan toe. Zijn gebed luidde: “Heer (Bhagavaan), geef (de) aan allen (saba ko) wat gezond verstand (sanmati).”